

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Якіменка Володимира Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 423 Цивільного процесуального кодексу України

К и ї в
19 червня 2024 року
№ 115-2(II)/2024

Справа № 3-71/2024(150/24)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Лемак Василь Васильович (голова засідання, доповідач),
Мойсик Володимир Романович,
Первомайський Олег Олексійович,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Якіменка Володимира Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 423 Цивільного процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Лемака В.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Якіменко Володимир Петрович як суб'єкт права на конституційну скаргу (далі – Заявник) звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність Конституції України (конституційність) частину першу статті 423 Цивільного процесуального кодексу України (далі – Кодекс).

Згідно з частиною першою статті 423 Кодексу рішення, постанова або ухвала суду, якими закінчено розгляд справи, що набрали законної сили, можуть бути переглянуті за нововиявленими або виключними обставинами.

1.2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів убачається таке.

Заявник звернувся до Оболонського районного суду міста Києва зі скаргою на бездіяльність старшого державного виконавця Міжрайонного відділу державної виконавчої служби по Холодногірському та Новобаварському районах у місті Харкові Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (місто Харків), у якій просив, зокрема, визнати незаконною бездіяльність державного виконавця щодо невчинення ним дій із розшуку комунального підприємства та його майна, на яке можна звернути стягнення, визнати неправомірними дії державного виконавця щодо винесення постанов про повернення виконавчих документів стягувачу.

Оболонський районний суд міста Києва ухвалою від 27 січня 2022 року скаргу Заявника задовольнив частково.

Київський апеляційний суд ухвалою від 29 березня 2023 року відмовив у відкритті апеляційного провадження за апеляційною скаргою Заявника.

Колегія суддів Третьої судової палати Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду ухвалою від 18 жовтня 2023 року відмовила у відкритті касаційного провадження у справі, оскільки Заявник подав касаційну скаргу на судові рішення у малозначній справі, яке не підлягає касаційному оскарженню.

Конституційний Суд України Рішенням від 22 листопада 2023 року № 10-р(П)/2023, зокрема, пункти 1, 5 частини шостої статті 19 Кодексу визнав такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними).

З огляду на це Заявник звернувся до Верховного Суду із заявою про перегляд ухвали колегії суддів Третьої судової палати Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду від 18 жовтня 2023 року за виключними обставинами, в якій просив суд скасувати зазначену ухвалу.

Касаційний цивільний суд у складі Верховного Суду ухвалою від 21 грудня 2023 року повернув указану заяву та зазначив, що „заява Якіменка В. П. про перегляд за виключними обставинами ухвали Верховного Суду від 18 жовтня 2023 року не підлягає прийняттю до розгляду Верховним Судом, оскільки ухвала Верховного Суду про відмову у відкритті касаційного провадження не є ухвалою суду, якою закінчено розгляд справи. Отже, вказана ухвала не може бути переглянута за виключними обставинами, так як відсутній об’єкт перегляду, а Верховний Суд не є судом тієї інстанції, яким змінено або ухвалено нове судове рішення у цій справі“.

Заявник твердить, що оспорюваний припис частини першої статті 423 Кодексу унеможлиблює перегляд за виключними обставинами ухвал про відмову у відкритті касаційного провадження та повторне вирішення Верховним Судом питання про відкриття такого провадження без застосування пункту 1 частини шостої статті 19 Кодексу, який Конституційний Суд України визнав неконституційним, унаслідок чого Заявника фактично позбавлено права ефективно захистити та поновити свої права, порушені застосуванням у його справі припису, визнаного неконституційним.

Водночас Заявник зазначає, що Кодекс не містить приписів із визначенням того, які саме ухвали суду слід вважати такими, якими закінчено розгляд справи, а також не визначає чіткого переліку таких ухвал, що призводить до правової невизначеності та дозволяє суду тлумачити припис частини першої статті 423 Кодексу на власний розсуд. Така правова невизначеність, на думку Заявника, „спричиняє до прямої дискримінації“.

Заявник вважає, що оспорюваний припис Кодексу не відповідає статті 22, частині першій статті 24, частині першій статті 55, частині першій статті 64, статті 151² Конституції України.

Обґрунтовуючи свої твердження щодо неконституційності оспорюваного припису Кодексу, Заявник посилається на приписи Конституції України, Кодексу, рішення Конституційного Суду України, постанову Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ „Про

застосування цивільного процесуального законодавства при перегляді судових рішень у зв'язку з нововиявленими обставинами“ від 30 березня 2012 року № 4, практику Верховного Суду, а також на судові рішення в його справі.

2. Розв'язуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

2.1. Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, установленим статтями 55, 56 цього закону, та якщо, зокрема, із дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі приписи), сплинуло не більше трьох місяців (абзац перший, пункт 2 частини першої статті 77).

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів убачається, що остаточним судовим рішенням у справі Заявника є ухвала Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду від 21 грудня 2023 року, а до Конституційного Суду України він звернувся з конституційною скаргою 2 травня 2024 року, тобто поза межами строку, що його встановлено для подання конституційної скарги.

Заявник у конституційній скарзі висловив клопотання про поновлення строку для звернення з конституційною скаргою до Конституційного Суду України. Потребу в поновленні пропущеного строку Заявник аргументує умовами воєнного стану в Україні, а також тим, що копію остаточного судового рішення він отримав лише 3 лютого 2024 року.

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України з огляду на доводи, які навів Заявник, вважає за можливе поновити пропущений строк подання конституційної скарги.

3. Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам,

установленим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77); конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55).

3.1. Зі змісту конституційної скарги вбачається, що Заявник не навів аргументів щодо підтвердження причинно-наслідкового зв'язку між змістом припису частини першої статті 423 Кодексу та стверджуваним порушенням його права на судовий захист, гарантованого статтею 55 Конституції України.

Заявник також зазначає, що оспорюваний припис Кодексу не може бути належно застосований без додаткового законодавчого регулювання, зокрема визначення у приписах права того, які ухвали суду слід вважати такими, що ними завершено розгляд справи. Через це Конституційний Суд України зазначає, що порушене Заявником питання можна розв'язати лише у спосіб нормотворення. Однак Заявник при цьому не врахував, що виключно законодавець може заповнити прогалини в законах, уносячи до них зміни.

В аспекті тверджень Заявника про те, що оспорюваний припис Кодексу „спричиняє до прямої дискримінації“ стосовно нього, Конституційний Суд України вкотре зазначає, що дискримінацію у приписі права треба підтверджувати аргументами Заявника не лише щодо диференційованого законодавчого регулювання, яке спричиняє різні права й обов'язки для груп суб'єктів, а передусім стосовно того, що такий підхід законодавця є нерозумним та невиправданим.

Отже, наведені аргументи Заявника не можна вважати обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності припису частини першої статті 423 Кодексу в розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті

конституційного провадження у справі на підставі пункту 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Якіменка Володимира Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 423 Цивільного процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**